

Instytut Psychologii UZ

Regulamin działania Komisji do Spraw Etyki Psychologicznych Badań Naukowych

1. Komisja do Spraw Etyki Psychologicznych Badań Naukowych, zwana dalej Komisją, jest organem opiniodawczym, pozwalającym badaczom rozstrzygnąć etyczne dylematy w odniesieniu do uznanych w środowisku zawodowym standardów badań naukowych.
2. Opiniowanie inicjowane jest przez zainteresowanego badacza, chyba, że inne przepisy wewnętrzne obligują komisję do wydania opinii.
3. Komisja wydaje opinie dla pracowników naukowych Uniwersytetu Zielonogórskiego dotyczące ich badań naukowych z udziałem ludzi, oraz dla studentów psychologii przygotowujących empiryczne prace dyplomowe. Student składa wniosek za pośrednictwem swojego promotora.
4. Komisja wydaje opinie nieodpłatnie.

Tryb powoływania Komisji

5. Członków Komisji powołuje się uchwałą Rady Instytutu Psychologii. Kadencja Komisji trwa 4 lata. Jeżeli członek Komisji został do niej powołany w trakcie trwania kadencji Komisji, jego członkostwo ulega zakończeniu wraz z końcem trwania tej kadencji.
6. W skład Komisji wchodzi przynajmniej 5 pracowników naukowych Instytutu Psychologii, w tym co najmniej 3 pracowników naukowych samodzielnych. W szczególnych okolicznościach, uzasadnionych metodą lub problematyką badań, przewodniczący może powołać dodatkowych ekspertów jako recenzentów spoza członków Komisji.
7. Komisja wybiera spośród swoich członków przewodniczącego Komisji i sekretarza. Komisja może dodatkowo powołać zastępcę Przewodniczącego.
8. Rada Instytutu Psychologii odwołuje członków Komisji w związku z następującymi okolicznościami:
  - a. Rezygnacji członka
  - b. Ustania stosunku pracy członka z Uniwersytetem Zielonogórskim
  - c. Na wniosek Przewodniczącego, gdy członek nie uczestniczy w pracach Komisji.
9. Członkowie Komisji zobowiązują się do ustawicznego podnoszenia swoich kompetencji, w szczególności poprzez systematyczne zapoznawania się z piśmiennictwem z obszaru etyki badań naukowych na ludziach.

Tryb pracy Komisji

10. Wnioskodawca kieruje wniosek o wyrażenie opinii o projekcie na ręce Przewodniczącego Komisji. Wszystkie dokumenty muszą być złożone w formie elektronicznej, celem umożliwienia sprawnej ich dystrybucji wśród członków komisji.
11. Wnioskodawca w swoim wniosku wyczerpująco opisuje procedurę badania, w szczególności wniosek zawiera następujące informacje:
  - a. tytuł projektu
  - b. dane osoby odpowiedzialnej za badania oraz badaczy zaangażowanych w projekt (celem wykluczenia konfliktu interesu)
  - c. opis procedury i metod (w przypadku stosowania autorskich kwestionariuszy lub takich, które nie są powszechnie znane, wnioskodawca dołącza je do wniosku)
  - d. uzasadnienie lub wyjaśnienie zastosowanych procedur i metod
  - e. dane o uczestnikach badania i sposobach ich rekrutowania oraz ewentualnego wynagradzania za udział w badaniu
  - f. wnioskodawca może też przedłożyć Komisji swoją opinię na temat poznawczych korzyści z przeprowadzenia badań.
12. W przypadkach, gdy procedura badania przewiduje wysoki poziom stresu lub emocji negatywnych u badanego, wnioskodawca jest zobowiązany przedłożyć uzasadnienie korzyści poznawczych płynących z badania, oraz wyjaśnienie, dlaczego określonych korzyści nie można osiągnąć mniej inwazyjnymi metodami.
13. Przewodniczący wyznacza spośród członków osobę, która będzie sprawozdawcą konkretnego wniosku.
14. Wnioskodawca może wnieść o to, żeby członkowie Komisji rozpatrywali jego wniosek na podstawie procedury *blind review*. W takim przypadku tylko Przewodniczący Komisji zna tożsamość wnioskodawcy.
15. Jeżeli wniosek jest niekompletny, zbyt ogólny lub jest w sformułowany w taki sposób, że nie zawiera istotnych informacji na temat badania, Przewodniczący lub sprawozdawca zwraca się do wnioskodawcy z propozycją niezwłocznego uzupełnienia dokumentacji.
16. Członkowie Komisji są zobowiązani do zapoznania się z wnioskiem i zgłaszania swoich uwag. Na ich podstawie sprawozdawca przygotowuje stanowisko Komisji.
17. Komisja może przyjąć następujące stanowisko:
  - a. Pozytywne (nie wymaga uzasadniania)
  - b. Pozytywne warunkowe (projekt badań zostaje dopuszczony do realizacji pod warunkiem wprowadzenia wskazanych przez Komisję zmian)

c. Negatywne (wnioskodawca otrzymuje szczegółowe uzasadnienie takiego stanowiska).

18. Ostateczne stanowisko Komisji jest przyjmowane w drodze głosowania tajnego, w obecności przynajmniej połowy członków komisji, oraz Przewodniczącego lub jego zastępcy. Członek Komisji może zagłosować za przyjęciem, lub odrzuceniem opinii przygotowanej przez sprawozdawcę (nie ma możliwości wstrzymania się od głosu).
19. Posiedzenia Komisji odbywają się na podstawie decyzji Przewodniczącego. Informację o terminach posiedzeń Komisji dostarcza się niezwłocznie członkom poprzez pocztę elektroniczną.
20. W trakcie pracy nad wnioskiem członkowie Komisji mogą się komunikować ze sobą poprzez zastosowanie nowoczesnych technologii komunikacyjnych. Głosowanie, o którym mowa w pkt. 19, może się odbyć tylko na posiedzeniu Komisji.
21. Komisja wydaje opinię w przeciągu miesiąca od daty złożenia kompletnego wniosku. W uzasadnionych przypadkach, gdy sprawa jest szczególnie złożona, lub wymaga zasięgnięcia opinii zewnętrznego eksperta, Przewodniczący może wydłużyć czas na wydanie opinii do maksymalnie trzech miesięcy, o czym niezwłocznie informuje wnioskodawcę.
22. Komisja wydaje opinię w sposób bezstronny. Członek Komisji wyłącza się z prac nad konkretnym wnioskiem, jeżeli jest wnioskodawcą, jednym z wykonawców badań, lub przyszłym współautorem planowanej publikacji opartej na tych badaniach. Członek Komisji wyłącza się również z prac nad konkretnym wnioskiem, jeśli zachodzą inne uzasadnione przyczyny mogące powodować nieobiektywną ocenę wniosku (np. bliska zażyłość osobista z wnioskodawcą).
23. Regulamin wchodzi w życie z dniem 29 listopada po zatwierdzeniu na posiedzeniu Rady Instytutu Psychologii UZ.